לָהֶם שְׁנֵי צִירִים אֶחָד לְמַעְלָה (לז) וְאֶחָד לְמַטָּה, אִם יָצָא הַתַּחְתּוֹן כֻּלּוֹ מִמְּקוֹמוֹ, אָסוּר לְהַחֲזִירוֹ (לח) שֶׁמָּא יִתְקַע, אֲבָל אִם יָצָא מִקְצָתוֹ, דּוֹחֲקוֹ עַד שֶׁמַּחֲזִירוֹ לִמְקוֹמוֹ, כֵּיוָן שֶׁהָעֶלְיוֹן נִשְׁאָר בִּמְקוֹמוֹ, בְּקַל יָכוֹל לְהַחֲזִיר הַתַּחְתּוֹן. (לט) [כ]אֲבָל כְּשֶׁיָּצָא הָעֶלְיוֹן, אָסוּר (ו) אֲפִלּוּ לְדָחְקוֹ [ט]וּלְהַחֲזִירוֹ. לִמְקוֹמוֹ:

ו [ר]מִטָּה (מ) שֶׁל פְּרָקִים (מא) אָסוּר לְהַחֲזִירָהּ וּלְהַדְּקָהּ, [ג]וְאִם תָּקַע חַיָּב חַטָּאת, (מב) [ש]וְאִם הָיָא * (דְּרָכָהּ לִהְיוֹת) רְפוּיָה, מֻתָּר לְכַתְּחִלָּה (וּבִלְבַד (מג) שֶׁלֹּא יְהַדֵּק). (מד) [ת]וְכוֹס שֶׁל פְּרָקִים, מֻתָּר. (מה) לְפָרְקוֹ וּלְהַחֲזִירוֹ בְּשַׁבָּת, (מו) [א]וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר (ז) (מז) שֶׁדַּיִן הַכּוֹס כְּדִין הַמִּטָּה. הַגָּהָה: וְאִם דַּרְכּוֹ (מח) לִהְיוֹת מְהֻדָּק, אַף עַל גַּב דְּעַכְשָׁיו רָפוּי, אָסוּר (מיימוני פרק כ"ב (הכ"ו) והגהות אשר"ז (פ"ג סי' כג) וכל בו (סי' נ"ו) וכן נראה דברי הטור): ז [ב]קוֹרָה שְׁנִשְׁבְּרָה, מֻתָּר לְסָמְכָהּ (מ) בַּאֲרָכוֹת הַמִּטָּה (מט) שֶׁהֵם כֵּלִי, לֹא כְּדֵי שֶׁתַּעֲלֶה דְּאִם כֵּן הֲוֵי לַהּ בּוֹנֶה, אֶלָּא כְּדֵי שֶׁלֹּא תֵּרֵד יוֹתֵר. [ג]וְהוּא שֶׁיִּהְיוּ דְּפוּיִים, שֶׁיּוּכַל לְטַלְטֵל כְּשֶׁיִּרְצֶה, אֲבָל (נ) אִם מְהֻדָּקִים שָׁם, אָסוּר: ח [ר]סַפְסָל שֶׁנִּשְׁמַט אֶחָד מֵרַגְלָיו, אָסוּר (נא) לְהַחֲזִירוֹ לִמְקוֹמוֹ. וּלְהַנִּיחַ אוֹתוֹ צַד הַשְּׁמוּט עַל סַפְסָל אַחֵר,

בְּאֵר הֵיטֵב

ה (ו) **אֲפִלּוּ.** מִזֶּה יֵשׁ לִלְמֹד, דְּיֵשׁ לְמִחוֹת מַה שֶּׁנּוֹהֲגִים בְּסְעֻדּוֹת לְסַלֵּק הַחֻלּוֹן עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי בְּשַׁבָּת, וְזֶה אָסוּר גָּדוֹל, כֵּיוָן שֶׁהַיִּשְׂרָאֵל חַיָּב חַטָּאת, אָסוּר בְּאֵינוֹ יְהוּדִי מִשּׁוּם שְׁבוּת. וְכָל שֶׁכֵּן אוֹתָן שֶׁלּוֹקְחִין הַקּוּטְרִי"ן מִן הַחֲלוֹנוֹת, וַאֲפִלּוּ יִשְׂרְאֵלִים רְגִילִים לַעֲשׂוֹת כֵּן, וְאֵינָם יוֹדְעִים שֶׁיֵּשׁ בָּזֶה חִיּוּב חַטָּאת. טַ"ז (סק"ה): ו (ז) **שֶׁדַּיִן.** וְהוּא הַדִּין הַשְּׁטָעַנְדְּ"ר שֶׁבְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁמַּנִּיחִים עָלָיו סְפָרִים. אֶגְדָּה (סר' קטז). וְכָתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק יב), דִּכְסוֹת שֶׁלָּנוּ הָעֲשׂוּי בְּחֲרִיצִים סְבִיב וּמְהֻדָּקִים בְּחֹזֶק לְכֵלִי

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(כד) אַף בְּלוּחַ אֶחָד, כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ לוֹ אַסְקֻפָּה וְהוּא עָשׂוּי לְכָנִיסָה וִיצִיאָה תְּדִירָה: **ה (לז) וְאֶחָד לְמַטָּה.** וְיֵשׁ חוֹר בַּמִּפְתָּן שֶׁהַצִּיר נִכְנָס לְתוֹכוֹ, וּכְנֶגְדּוֹ יֵשׁ לְמַעְלָה חוֹר אֶחָד שֶׁהַצִּיר הָעֶלְיוֹן הוּא בְּתוֹךְ הַחוֹר: **(לח) שֶׁמָּא יִתְקַע.** בְּחֹזֶק בְּסִכִּין וּבְיתֵדוֹת שֶׁלֹּא יוּכַל עוֹד לָצֵאת מִשָּׁם, וְהֲוֵי מַכֶּה בְּפַטִּישׁ. (כה) וַאֲפִלּוּ הֵיכִי שֶׁהַחוֹר הוּא בְּאֶמְצַע פֶּתַח הַתֵּבָה דְּלֹא שַׁיְּךְ לְמִגְזַר כָּל כָּךְ שֶׁמָּא יִתְקַע, אֲפִלּוּ הָכִי אָסוּר, דְּגָזְרִינַן בְּאֶמְצַע אַטּוּ מִן הַצַּד. (כו) וַאֲפִלּוּ בְּצִירִים שֶׁלָּנוּ שֶׁהֵם מִבַּרְזֶל, אָסוּר לְהַחֲזִיר דַּלְתֵי הַכֵּלִים, דְּגָזְרִינַן שֶׁמָּא יִרְאֶה שֶׁהַצִּיר אֵינוֹ תָּקוּעַ יָפֶה וְיַחֲבֹּר אוֹתוֹ בְּמַסְמֵרִים: **(לט) אֲבָל כְּשֶׁיָּצָא הָעֶלְיוֹן.** דְּעַל יְדֵי זֶה הוּא נוֹפֵל לְגַמְרֵי, (כז) גַּם הַדְּחִיקָה אָסוּר כְּמוֹ חֲזָרָה:

ו (מ) **שֶׁל פְּרָקִים.** הֵינוּ שֶׁעֲשׂוּיָה פְּרָקִים פְּרָקִים בִּשְׁבִיל בַּעֲלֵי אֻמָּנוּת שֶׁיּוּכְלוּ לַעֲשׂוֹת אֹתָם בַּדֶּרֶךְ, וּכְשֶׁבָּאִין עַל מְקוֹמָם מַחֲזִירִין פְּרָקֶיהָ יַחַד וּמוֹשִׁיבִין אוֹתָהּ: **(מא) אָסוּר וְכוּ'.** גְּזֵרָה שֶׁמָּא יִתְקַע בֵּיתֵדוֹת וּמַסְמְרִים דְּהֲוֵי גְּמַר מְלָאכָה, וְחַיָּב מִשּׁוּם מַכֶּה בְּפַטִּישׁ. (כח) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּכֵיוָן שֶׁעוֹשֶׂה בָּזֶה כְּלִי גָּמוּר, חַיָּב מִשּׁוּם בּוֹנֶה, וְעַיֵּן בְּסִימָן שי"ד סָעִיף א' וּבְהַגָּהָ"א שָׁם: **(מב) וְאִם הִיא דַּרְכָּהּ וְכוּ'.** דְּשׁוּב אֵין לָחֹשׁ כְּלָל שֶׁמָּא יָבֹא לְתָקְעָן: (מג) **שֶׁלֹּא יְהַדֵּק.** וְרָפוּי רְאִינוּ רָפוּי (כט) אָסוּר: (מד) **וְכוֹס שֶׁל פְּרָקִים.** שֶׁיֵּשׁ כּוֹס שֶׁמְּפָרְקִין אוֹתוֹ מֵעַל רַגְלוֹ: (מה) **לְפָרְקוֹ וּלְהַחֲזִירוֹ.** [י]כְּשֶׁהוּא (ל) רָפוּי. וְהַשַּׁעַם, דְּאֵין דַּרְכּוֹ לְהַדֵּק כָּל כָּךְ בְּחֹזֶק שֶׁיִּהְיֶה חָשׁוּב כְּמוֹ תְּקִיעָה, וְעַל כֵּן אֵין לָחֹשׁ שֶׁמָּא יִתְקַע. וְהַיְשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר סְבִירָא לַהּ [ח]כַּיָּן דְּעַל כָּל פָּנִים דַּרְכּוֹ לְהַדֵּק, (לא) גַּם בְּרָפוּי אָסוּר כְּמוֹ בְּמִטָּה שֶׁל פְּרָקִים. כָּתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק יב) דְּכוֹסוֹת שֶׁלָּנוּ הָעֲשׂוּיִים בַּחֲרִיצִים סָבִיב [כְּמוֹ אֵלּוּ שֶׁיֵּשׁ שרו"ף סְמוּךְ לְרַגְלָם] וּמְהֻדָּקִים בְּחֹזֶק, (לב) לְכֵלִי עָלְמָא אָסוּר, וְכִסּוּי הַכֵּלִים, אֲפִלּוּ אִם עֲשׂוּיִים כְּךָ שָׁרִי, דְּהָתָם אֵין עֲשׂוּיִים לְקִיּוּם רַק לְפָתְחָן וּלְסָגְרָן תָּמִיד. וְכֵן כָּתַב הַטַּ"ז (סק"ז). (לג) וַאֲפִלּוּ הַכֵּלִים שֶׁאָסוּר לְפָרְקָן וּלְהַחֲזִירָן, מִכָּל מָקוֹם לְטַלְטְלָן שָׁרִי, וְלֹא גָּזְרוּ אֶלָּא בְּמִנּוֹרָה שֶׁדַּרְכָּהּ לְהִתְפָּרֵק כְּמוֹ שֶׁכָּתַב סוֹף סִימָן רע"ט וְכָל כַּיּוֹצֵא בּוֹ, אֲבָל דָּבָר שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לְהִתְפָּרֵק שָׁרִי טַ"ז (סק"ז). הַנּוֹדוֹתוֹ שֶׁל בְּרִיל שֶׁשָּׁם לְנוּ שֶׁיֵּשׁ בָּהּ שְׁרוּי"ף, מַאַחַר שֶׁעִקַּר תַּשְׁמִישׁוֹ עַל יְדֵי פְּרוּק תָּמִיד, לֹא מִקְרֵי גְּמַר מְלָאכָה אֲפִלּוּ אִם הוּא תּוֹקֵעַ בְּחֹזֶק הַשְׁרוּי"ף. עַיֵּן שָׁם. **ז (לח) בְּאֲרֻכּוֹת.** וְעַיֵּן בְּעַלְמָא, אַף עַל פִּי שֶׁהוּכַן

בַּאוּר הַלָּכָה

מִדִּבְרֵי הָרַב הַמַּגִּיד (פכ"ו ה"ח) וְהוּא יְחִידָאָה נֶגֶד כָּל הָרִאשׁוֹנִים הַנַּ"ל לְעִנְיַן הֲלָכָה, וְעַל כֵּן הֶעְתַּקְתִּי אֶת בְּאוּרָם בְּפֵרוּשֵׁנוּ:

ו * דַּרְכָּהּ לִהְיוֹת רְפוּיָה. וְהֵינוּ שֶׁאֵינוֹ מַקְפִּיד אִם יִתְנוֹעֵעַ בְּתוֹךְ הַחוֹר, מֻתָּר, דְּאֵין לִגְזוֹר אֶלָּא בְּדָבָר שֶׁצָּרִיךְ לִהְיוֹת מֻעֲמָדָה בְּדַחַק [כַּלְבּוֹ (סר' לא) בְּשֵׁם הָרַאֲב"ד], [ו]אֲבָל בְּסִמַ"ג (לאוין סה) אִיתָא דְּדוֹקָא דָּבָר שֶׁצָּרִיךְ גְּבוּרָה וַאֲמָנוּת אָסוּר, עַד כָּאן לְשׁוֹן הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (ס"ק יא):

בֵּאוּר הַלָּכָה

ו [ר]מִטָּה שֶׁל פְּרָקִים אָסוּר לְהַחֲזִירָהּ וּלְהַדְּקָהּ. וְכֵן הוּא בְּסִמַ"ג (לאוין סה) בְּשֵׁם הָרַאֲב"ד, וְכֵן הוּא בְּהַגָּהוֹת אַשֵּׁרִי (פ"ג סי' כג) בְּשֵׁם הָרַמְבַּ"ם (שם). וְכֵן הוּא בְּמִיְּמוֹנִי (פכ"ו ה"ח) בְּשֵׁם הָרַמְבַּ"ם (שם). וְכֵן הוּא בְּהַגָּהוֹת אַשֵּׁרִי (פ"ג סי' כג) בְּשֵׁם הָרַמְבַּ"ם (שם). **[ש]וְאִם הִיא.** וְכֵן הוּא בְּהַגָּהוֹת אַשֵּׁרִי (פ"ג סי' כג) בְּשֵׁם הָרַמְבַּ"ם (שם). **ר** שַׁבָּת מ"ז ע"א). **ש** שָׁם (ע"ב) וּכְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל בִּכְרִיתָא. **ת** טוּר לְדַעְתּוֹ, וְרַבֵּנוּ יְרֵחֶם (נתיב יב ח"ד) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ פְּרָץ בְּפֶרֶק ד'. **א** טוּר בְּשֵׁם מָהֲרַ"ם מְרוֹטֶנְבּוּרְג, וְהֶבְלְבּוֹ בְּסוֹף הִלְכוֹת שַׁבָּת (סר' לא). **ב** שַׁבָּת קנ"א (ע"ב) בְּמִשְׁנָה. **ג** שָׁם מ"ג ע"א) בְּדִמְקָרֵשׁ לַהּ רַב הוּנָא, וְרַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק כ"ה (הכ"ה). **ד** בֵּית יוֹסֵף (ד"ה כתוב) מִדִּבְרֵי תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן סִימָן ע"א.

ק הָרא"ש (פ"י סי' טז) נִסְתַּפֵּק בָּזֶה: וְהַשּׁוּר פָּסַק לְהַמְרָא. וְכָתַב הָרַב הַמַּגִּיד בְּפֶרֶק כ"ב (הכ"ה) שֶׁכֵּן נִרְאֶה מִדִּבְרֵי רַמְבַּ"ם (שם).

לְכתחילה. **ד]** ובשו"ע הרב (סכ"א) כתב לדעה זו שאף שדרכו להיות מהודק קצת מותר להחזירו ולהדקו קצת. **ה]** ובשו"ע הרב (שם) כתב שהאוסרים אסרו רק להדק קצת, אבל ברפוי מותר להחזיר. **ו]** ובשו"ע הרב (סכ"א) כתב: כל כלי של פרקים שנתפרק אסרו חכמים להחזירו בשבת אפילו אינו מהדקו אלא מעט וכו' גזרה שמא יתקע בחוזק, אבל אם אינו מהדקו כלל וכו' מותר, והוא שדרכו של כלי להיות כך רפוי לעולם אבל אם דרכו להיות מהודק ותקוע בחוזק וכו'. ומשמע מלשונו כהכלבו. **ז]** וכן כתב בשו"ע הרב (סכ"ג).

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו"ע הרב (ס"ב) אסר בקשור, ואפילו בגבוהה מן הארץ, וכתב שיש מתירין בפתח העשוי לכניסה ויציאה תדיר ויש להקל בדברי סופרים. **ב]** וכתב בשו"ע הרב (סט"ז) שליטול הדלתות מהכלים מותר בכל ענין אם אינן תקועין בהן בחוזק ואין בזה משום סותר מפני שאין בנין וסתירה בכלים, אבל אם הן תקועין בחוזק יש בפריקתן משום סותר. **ג]** והוסיף בשו"ע הרב (סעיפים כ-כא) שדוקא כשעשוי להתקיים הרבה, ואם לאו הרי זה בנין עראי שאסור מדברי סופרים, ואם אינו עשוי להתקיים אפילו בשבת עצמה מותר

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

(נב) ה"יֵשׁ מִי שֶׁמַּחְמִיר לָאֱסֹר (נג) (וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן ש"ח (סט"ז)): ט (ט) ו'הַתּוֹקֵעַ עֵץ בָּעֵץ, בֵּין שֶׁתָּקַע בְּמַסְמֵר, בֵּין שֶׁתָּקַע (נד) בָּעֵץ עַצְמוֹ עַד שֶׁנִּתְאַחֵד, הֲרֵי זֶה תּוֹלֵדָת בּוֹנֶה: י 'חָצַר שֶׁנִּתְקַלְקְלָה בְּמֵימֵי גְשָׁמִים, יָכוֹל לִזְרוֹת בָּהּ תֶּבֶן (נה) וְלֹא חָשִׁיב כְּמוֹסִיף עַל הַבִּנְיָן, וּבִלְבַד שֶׁיִּשְׁנֶה שֶׁלֹּא יִזָּרֶה לֹא בְּסַל וְלֹא בַּקֻּפָּה, אֶלָּא בְּשׁוּלֵי הַקֻּפָּה ח"שֶׁהַכֻּפְנָה וְיָבִיא תֶּבֶן עַל שׁוּלֶיהָ דְּהַיְנוּ עַל יְדֵי שִׁנּוּי, (נו) אֲבָל (י) בְּיָד אָסוּר:

שיד דְּבָרִים הָאֲסוּרִים מִשּׁוּם בִּנְיָן וּסְתִירָה בְּשַׁבָּת. וּבוֹ י"ב סְעִיפִים:

א א"אֵין בִּנְיָן וּסְתִירָה בִּכְלִים. ב'וְהֵנִי מִלֵּי (א) שֶׁאֵינוֹ בִּנְיָן מַמָּשׁ, ג'כְּגוֹן חָבִית הַגָּהּ: (ב) *שֶׁאֵינָהּ מַחֲזֶקֶת (ס) (ג) אַרְבָּעִים סְאָה (תרומת הדשן סימן ס"ה) שֶׁנִּשְׁבְּרָה וְדִבֵּק שְׁבָרֶיהָ בְּזֶפֶת, (ד) יָכוֹל לָשֶׁבֶת לְקַח מַה שֶּׁתְּחִלָּה: (ה) לְנַקְּבָהּ נָקֵב יָפֶה שֶׁיִּהְיֶה לָהּ לְפָתַח, דְּאִם כֵּן הֲוָה לֵהּ (ו) מְתַקֵּן מָנָא. אֲבָל אִם הָיָה שְׁלֵמָה, (ז) *אָסוּר לְשָׁבְרָהּ אֲפִלּוּ בְּעִנְיָן (ח) שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה כְּלִי, ה"וַאֲפִלּוּ נָקֵב בְּעִלְמָא אָסוּר

בֵּאוּר הַלָּכָה

א * שֶׁאֵינָהּ מַחֲזֶקֶת וְכוּ'. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ב) דִּבְמַחֲזֶקֶת אָסוּר אֲפִלּוּ בְּחָבִית רְעוּעָה כָּזֹה. וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"א) שֶׁהֵבִיא דְּדַעַת הָרַשְׁבָּ"א (עבוה"ק בית מועד שער ב סי' ז) דִּבְחָבִית רְעוּעָה כָּזֹה, אֲפִלּוּ מְחֻזֶּקֶת אַרְבָּעִים סְאָה אֵין שִׁיּוּךְ בָּהּ שֵׁם סְתִירָה, וְנִרְאֶה דֵּיֵשׁ לְהָקֵל עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי, דִּבְלָאו הָכִי הוּא אָסוּר דְּרַבָּנָן דְּהֵרֵי הוּא מְקַלְקֵל:

* אָסוּר לְשָׁבְרָהּ וְכוּ'. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ז) דְּאַף שֶׁהוּא מְקַלְקֵל, מִדְּרַבָּנָן מֵיהוּ אָסוּר, כֵּן מִתְבָּאֵר מִדִּבְרֵי הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק"א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים. וְדַע, דְּאַף דְּמִדַּעַת רַשַׁ"י (קמו. ד"ה שובר) מַשְׁמַע דִּבְמְקַלְקֵל הֵיכִי שֶׁהוּא לְצָרְכּוֹ שַׁבָּת מַתִּיר לְכַתְּחִלָּה, תּוֹסָפוֹת (עירובין לד: ד"ה ואמאי) וְרֹאשׁ (עירובין פ"ג סי' ה) וְרַ"ן (שבת סא: ד"ה מתני') פְּלִיגִי עָלָיו [מַגֵּן אַבְרָהָם (שם)], וְנִפְקָא מִנַּהּ מִזֶּה גַּם לְעִנְיַן שֶׁאֵר מְלָאכוֹת. וְאֶפְשָׁר דְּגַם רַשַׁ"י מוֹדֶה בְּשֶׁאֵר מְלָאכוֹת, וְתַדַּע דִּלְעִנְיַן סְתִירַת מִגְדָּל גָּדוֹל שֶׁהוּא בְּכָלַל אֹהֶל, מוּכָח מֵרַשַׁ"י עֲרוּבִין ל"ד (ע"ב, ד"ה של לבנים) וְכֵן מוּכָח מֵהַגְּמָרָא שָׁם (לה.) מִסְּקָנָא, דְּאָסוּר לְכַלֵּי עַלְמָא לְשָׁבְרוֹ וְלִקַּח מִמֶּנּוּ הֶעָרוּב לְאָכְלוֹ אַף שֶׁהוּא גַּם כֵּן לְצָרְכּוֹ שַׁבָּת. וַאֲפִלּוּ לְהַפּוֹסְקִים דְּסָבִירָא לְהוּ דְּאַף כְּלִי שֶׁלֹּם מֻתָּר לְשָׁבְרוֹ וְלִקַּח מִמֶּנּוּ הָאֹכֶל, טַעֲמֵיהוּ רַק מִשּׁוּם דְּסָבִירָא לְהוּ דְּאֵין שִׁיּוּךְ שָׁם סְתִירָה כְּלָל בִּכְלִים, אֲבָל לֹא מִשּׁוּם אָסוּר, דְּדָמֵי לְבִנְיָן, אֶחָד שָׁרֵי, דְּהָא שָׁרֵי לְכַסּוֹת רַק בְּאֹפֶן כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסוֹף סִימָן ש"י (ס"ח), כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ מְכַוֵּן לִבְנְיָן:

לְטָלְטֵל אָסוּר לְסָמְכוֹ תַּחַת הַקּוֹרָה דְּדָמֵי לִבְנִיָּה. מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יד): ט (ט) הַתּוֹקֵעַ וְכֵן הַתּוֹקֵעַ בְּתוֹךְ הַקֶּרֶדֹם. וְכֵן הַמְפָרֵק עֵץ תְּקוּעַ חַיָּב מִשּׁוּם סוֹתֵר, אִם מִתְכַּוֵּן לְתַקֵּן. רַמְבַּ"ם (פ"י הל' יג, טז), מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק טז): י (י) בְּיָד. וְעַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי שָׁרֵי אִם יֵשׁ בּוֹ צָרְכָּא דְּהַיְנוּ שֶׁהוּא שְׁבוּת דִּשְׁבוּת. ט"ז (סק"י). וְכָתַב בַּ"ח (ס"ו), דְּוַקָא תֶּבֶן, אֲבָל דָּבָר דְּמִבַּשֵּׁל לֵהּ הֲתָם אָסוּר, דְּאֵיכָא מִשּׁוּם אֲשׁוּרֵי גּוּמּוֹת. וְכָתַב מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יז), נִרְאֶה לִי דְּוַקָא הָכָא שֶׁבָּא לְתַקֵּן הַחָצֵר

בֵּאוּר הַמִּשְׁנָה בְּרוּרָה

וַאֲפִלּוּ לַעֲשׂוֹתוֹ רְפוּי, גְּזֵרָה שֶׁמָּא יִתְקַע בְּיָתֵד כְּדֵי לְחַזְּקוֹ: (נב) יֵשׁ מִי שֶׁמַּחְמִיר. וַאֲפִלּוּ (לח) בְּטָלְטוּל אָסוּר לְדִידְהוּ, וְהַכֹּל מִטַּעַם גְּזֵרָה דִּלְמָא אָתֵי לְהַנִּיחַ הָרֶגֶל בְּתוֹכוֹ וְלִתְקַע, וְכֵן סָתַם הָרַמְ"א לְעֵיל בְּסִימָן ש"ח סָעִיף ט"ז בְּהַגְּ"ה כְּהַיֵּשׁ מִי שֶׁמַּחְמִיר, וְעַיֵּן שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה וּבְאוּר הַלָּכָה כָּל פְּרָטֵי דִּין זֶה: (נג) וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן ש"ח. הַיְנוּ, דְּשָׁם מִבְּאָר דְּאִם יָשַׁב עָלָיו כְּבָר כָּךְ פַּעַם אַחַת מִבְּעוֹד יוֹם כְּשֶׁהָיָה סָמוּךְ עַל סַפָּסָל אַחֵר, מֻתָּר גַּם בְּשַׁבָּת לְסָמְכוֹ עַל סַפָּסָל אַחֵר וְלֹא חִישִׁינַן שֶׁמָּא יִתְקַע: ט (נד) בָּעֵץ עַצְמוֹ. בֵּין בִּבְנְיָן (לט) וּבֵין בִּכְלִי. וְכֵן הַתּוֹקֵעַ הָעֵץ בְּתוֹךְ הַקֶּרֶדֹם [אוֹ (מ) שֶׁתָּקַע יָתֵד בְּתוֹךְ הַבַּיִת כְּדֵי שֶׁל הַקֶּרֶדֹם כְּדֵי לְהַדְקוֹ]. וְכֵן הַמְפָרֵק עֵץ תָּקוּעַ, חַיָּב מִשּׁוּם סוֹתֵר, וְהוּא שֶׁיִּתְכַּוֵּן לְתַקֵּן [רַמְבַּ"ם (פ"י הל' יג, טו)]: י (נה) וְלֹא חָשִׁיב כְּמוֹסִיף. מִשּׁוּם דְּלֹא מִבְטֵל לֵהּ הָתָם, דַּחֲזִי לְמַאֲכַל בְּהֵמָה אוֹ לְטִיט, (מא) אֲבָל דָּבָר דִּמְבַטֵּל לֵהּ הָתָם כְּמוֹ טִיט וְחוֹל (מב) וּצְרוֹרוֹת, אָסוּר, דְּאֵיכָא מִשּׁוּם אֲשׁוּרֵי גֻּמּוֹת. וְדַוְקָא הָכָא שֶׁבָּא לְתַקֵּן הַחָצֵר אָסוּר, דְּדָמֵי לִבְנְיָן, אֲבָל בְּעִנְיָן אַחֵר (מג) כְּמוֹ שֶׁנּוֹהֲגִין לְפַזֵּר חוֹל בַּבַּקָר בַּבַּיִת כְּדֵי לְכַסּוֹת הָרֹק, שָׁרֵי, דְּהָא שָׁרֵי לְכַסּוֹת הָרֹק בְּאֹפֶן כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סוֹף סִימָן ש"י (ס"ח), כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ מְכַוֵּן לִבְנְיָן: (נג) אֲבָל בְּיָד אָסוּר. מִשּׁוּם דְּהוּא עֲבָדָא דְּחֹל. וְעַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי שָׁרֵי אִם יֵשׁ בּוֹ צָרְכָּא דְּהַרְבֵּה, כְּכָל מִידֵי שֶׁהוּא שְׁבוּת דִּשְׁבוּת [ט"ז (סק"י)]:

א (א) שֶׁאֵינוֹ בִּנְיָן מַמָּשׁ. אֲבָל (ס) בִּנְיָן גָּמוּר וּסְתִירָה גְּמוּרָה שַׁיָּךְ גַּם בִּכְלִים, וְלָכֵן דַּוְקָא בְּדִבֵּק שְׁבָרֶיהָ בְּזֶפֶת יָכוֹל לְשָׁבְרָהּ דְּאֵין זֶה סְתִירָה גְּמוּרָה, אֲבָל אִם הָיָתָה שְׁלֵמָה הֲוֵי סְתִירָה גְּמוּרָה, וְאָסוּר (ג) אֲפִלּוּ בִּכְלִי קָטָן. וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים לְקַמָּן בְּסָעִיף ט', דְּהֵנֵי חֲבִיּוֹת קְטַנּוֹת שֶׁל מִרְקָחַת, אָסוּר לְהָסִיר הַחֲשׁוּקִים [שֶׁקּוֹרִין רַייפִי"ן] כְּדֵי לִקַּח מַה שֶּׁבְּתוֹכָהּ, וְלֹא דָּמֵי לְחָבִית שֶׁמְּדַבֶּקֶת שְׁבָרֶיהָ בִּזְפֶת, דְּהָתָם מִתְּחִלָּה לַעֲשׂוֹת כֵּן וְהֵנִי כִּכְלִי שְׁלֵמָה, אַף עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי וּכְדִלְקַמָּה בְּסָעִיף ז'. וּבְקִשּׁוּר עַל יְדֵי חֲבָלִים, אֲפִלּוּ עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לְהַתִּיר. (ב) שֶׁאֵינָהּ מַחֲזֶקֶת. דְּאֲפִלּוּ הִיא מַחֲזֶקֶת אַרְבָּעִים סְאָה הֲוֵי לֵהּ כְּאֹהֶל, וְאִית בָּהּ מִשּׁוּם בִּנְיָן וּסְתִירָה (ג) אֲפִלּוּ סוֹבֵב אֵצֶל שְׁפָתָהּ] וְהָרַגְלַיִם [לְמַגֵּן אַבְרָהָם (סק"ב) בְּשֵׁם הָרַמְבַּ"ם (בלים פ"ג ה"ד)]: (ג) אַרְבָּעִים סָאָה. הַיְנוּ אַמָּה בְּרוּם שָׁלֹשׁ אַמּוֹת עִם עֳבִי הַדָּפְנוֹת (משז"ז סק"א) שֶׁמְּצַדֵּד דְּהָתַר הַשְׁבָּרָה הוּא אֲפִלּוּ שֶׁלֹּא בְּמָקוֹם שֶׁמְּדַבֵּק בְּזֶפֶת. (ה) לְנַקְּבָהּ נָקֵב יָפֶה. וְהוּא הַדִּין אִם מָתְיוּ רֹאשָׁהּ מִלְמַעְלָה (ז) וּמְכַוֵּן לְיַפּוֹת הַשְׁבָרָה שֶׁתְּשָׁאֵר עוֹד כְּלִי: (ו) מְתַקֵּן מָנָא. עַיֵּן בְּסָ"ז (סק"א), דְּמִשְׁמַע דַּאֲפִלּוּ אִם הַנָּקֵב הוּא נָקֵב קָטָן שֶׁאֵינוֹ עָשׂוּי לְהַכְנִיס וּלְהוֹצִיא, גַּם כֵּן אָסוּר עַל כָּל פָּנִים מִדְּרַבָּנָן אֲפִלּוּ בְּחָבִית כָּזוֹ שֶׁהִיא רְעוּעָה. וְאִם הוּא נָקֵב גָּדוֹל שֶׁעָשׂוּי לְהַכְנִיס וּלְהוֹצִיא, יֵשׁ בּוֹ אִסּוּר תּוֹרָה, (ס) וְכֵן מִשְׁמַע בְּבֵאוּר הַגְּרַ"א: (ז) אָסוּר לְשָׁבְרָהּ וְכוּ'. מִטַּעַם סְתִירָה. וְאַף דִּבְעִלְמָא קָיְמָא לַן דְּסוֹתֵר אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא כְּשֶׁהוּא עַל מְנָת לִבְנוֹת, דְּאִי לָאו הָכִי מְקַלְקֵל הוּא, מִדְּרַבָּנָן מֵיהוּ אָסוּר. וּבְבֵאוּר הַגְּרַ"א הִסְכִּים לְהַפּוֹסְקִים דִּסְבִירָא לְהוּ [א]דְּאֵין סְתִירָה בִּכְלִים, אֲפִלּוּ כְּשֶׁעוֹשֶׂה שְׁבִירָה בִּכְלִי שְׁלֵמָה, אִם לֹא כְּשֶׁעוֹשֶׂה אוֹתָהּ כְּלִי עַל יְדֵי הַשְׁבִירָה, דְּאָז חַיָּב עַל כָּל פָּנִים לְכֵלֵי עַלְמָא מִשּׁוּם מַכָּה בְּפַטִּישׁ: (ח) שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה כְּלִי. (ו) רְצוֹנוֹ לוֹמַר, שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה נָקֵב לְפָתַח אֶלָּא שׁוֹבְרָהּ. וְאַחַר כָּךְ כָּתַב רְבוּתָא טְפֵי, דַּאֲפִלּוּ נָקֵב בְּעִלְמָא, רְצוֹנוֹ לוֹמַר נָקֵב שֶׁאֵינוֹ יָפֶה

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(נב) יֵשׁ מִי שֶׁמַּחְמִיר. וַאֲפִלּוּ (לח) בְּטָלְטוּל אָסוּר לְדִידְהוּ, וְהַכֹּל מִטַּעַם גְּזֵרָה דִּלְמָא אָתֵי לְהַנִּיחַ הָרֶגֶל בְּתוֹכוֹ וְלִתְקַע, וְכֵן סָתַם הָרַמְ"א לְעֵיל בְּסִימָן ש"ח סָעִיף ט"ז בְּהַגְּ"ה כְּהַיֵּשׁ מִי שֶׁמַּחְמִיר, וְעַיֵּן שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה וּבְאוּר הַלָּכָה כָּל פְּרָטֵי דִּין זֶה: (נג) וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן ש"ח. הַיְנוּ, דְּשָׁם מִבְּאָר דְּאִם יָשַׁב עָלָיו כְּבָר כָּךְ פַּעַם אַחַת מִבְּעוֹד יוֹם כְּשֶׁהָיָה סָמוּךְ עַל סַפָּסָל אַחֵר, מֻתָּר גַּם בְּשַׁבָּת לְסָמְכוֹ עַל סַפָּסָל אַחֵר וְלֹא חִישִׁינַן שֶׁמָּא יִתְקַע: ט (נד) בָּעֵץ עַצְמוֹ. בֵּין בִּבְנְיָן (לט) וּבֵין בִּכְלִי. וְכֵן הַתּוֹקֵעַ הָעֵץ בְּתוֹךְ הַקֶּרֶדֹם [אוֹ (מ) שֶׁתָּקַע יָתֵד בְּתוֹךְ הַבַּיִת כְּדֵי שֶׁל הַקֶּרֶדֹם כְּדֵי לְהַדְקוֹ]. וְכֵן הַמְפָרֵק עֵץ תָּקוּעַ, חַיָּב מִשּׁוּם סוֹתֵר, וְהוּא שֶׁיִּתְכַּוֵּן לְתַקֵּן [רַמְבַּ"ם (פ"י הל' יג, טו)]: י (נה) וְלֹא חָשִׁיב כְּמוֹסִיף. מִשּׁוּם דְּלֹא מִבְטֵל לֵהּ הָתָם, דַּחֲזִי לְמַאֲכַל בְּהֵמָה אוֹ לְטִיט, (מא) אֲבָל דָּבָר דִּמְבַטֵּל לֵהּ הָתָם כְּמוֹ טִיט וְחוֹל (מב) וּצְרוֹרוֹת, אָסוּר, דְּאֵיכָא מִשּׁוּם אֲשׁוּרֵי גֻּמּוֹת. וְדַוְקָא הָכָא שֶׁבָּא לְתַקֵּן הַחָצֵר אָסוּר, דְּדָמֵי לִבְנְיָן, אֲבָל בְּעִנְיָן אַחֵר (מג) כְּמוֹ שֶׁנּוֹהֲגִין לְפַזֵּר חוֹל בַּבַּקָר בַּבַּיִת כְּדֵי לְכַסּוֹת הָרֹק, שָׁרֵי, דְּהָא שָׁרֵי לְכַסּוֹת הָרֹק בְּאֹפֶן כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סוֹף סִימָן ש"י (ס"ח), כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ מְכַוֵּן לִבְנְיָן:

(נג) אֲבָל בְּיָד אָסוּר. מִשּׁוּם דְּהוּא עֲבָדָא דְּחֹל. וְעַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי שָׁרֵי אִם יֵשׁ בּוֹ צָרְכָּא דְּהַרְבֵּה, כְּכָל מִידֵי שֶׁהוּא שְׁבוּת דִּשְׁבוּת [ט"ז (סק"י)]:

א (א) שֶׁאֵינוֹ בִּנְיָן מַמָּשׁ. אֲבָל (ס) בִּנְיָן גָּמוּר וּסְתִירָה גְּמוּרָה שַׁיָּךְ גַּם בִּכְלִים, וְלָכֵן דַּוְקָא בְּדִבֵּק שְׁבָרֶיהָ בְּזֶפֶת יָכוֹל לְשָׁבְרָהּ דְּאֵין זֶה סְתִירָה גְּמוּרָה, אֲבָל אִם הָיָתָה שְׁלֵמָה הֲוֵי סְתִירָה גְּמוּרָה, וְאָסוּר (ג) אֲפִלּוּ בִּכְלִי קָטָן. וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים לְקַמָּן בְּסָעִיף ט', דְּהֵנֵי חֲבִיּוֹת קְטַנּוֹת שֶׁל מִרְקָחַת, אָסוּר לְהָסִיר הַחֲשׁוּקִים [שֶׁקּוֹרִין רַייפִי"ן] כְּדֵי לִקַּח מַה שֶּׁבְּתוֹכָהּ, וְלֹא דָּמֵי לְחָבִית שֶׁמְּדַבֶּקֶת שְׁבָרֶיהָ בִּזְפֶת, דְּהָתָם מִתְּחִלָּה לַעֲשׂוֹת כֵּן וְהֵנִי כִּכְלִי שְׁלֵמָה, אַף עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי וּכְדִלְקַמָּה בְּסָעִיף ז'. וּבְקִשּׁוּר עַל יְדֵי חֲבָלִים, אֲפִלּוּ עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לְהַתִּיר. (ב) שֶׁאֵינָהּ מַחֲזֶקֶת. דְּאֲפִלּוּ הִיא מַחֲזֶקֶת אַרְבָּעִים סְאָה הֲוֵי לֵהּ כְּאֹהֶל, וְאִית בָּהּ מִשּׁוּם בִּנְיָן וּסְתִירָה (ג) אֲפִלּוּ סוֹבֵב אֵצֶל שְׁפָתָהּ] וְהָרַגְלַיִם [לְמַגֵּן אַבְרָהָם (סק"ב) בְּשֵׁם הָרַמְבַּ"ם (בלים פ"ג ה"ד)]: (ג) אַרְבָּעִים סָאָה. הַיְנוּ אַמָּה בְּרוּם שָׁלֹשׁ אַמּוֹת עִם עֳבִי הַדָּפְנוֹת (משז"ז סק"א) שֶׁמְּצַדֵּד דְּהָתַר הַשְׁבָּרָה הוּא אֲפִלּוּ שֶׁלֹּא בְּמָקוֹם שֶׁמְּדַבֵּק בְּזֶפֶת. (ה) לְנַקְּבָהּ נָקֵב יָפֶה. וְהוּא הַדִּין אִם מָתְיוּ רֹאשָׁהּ מִלְמַעְלָה (ז) וּמְכַוֵּן לְיַפּוֹת הַשְׁבָרָה שֶׁתְּשָׁאֵר עוֹד כְּלִי: (ו) מְתַקֵּן מָנָא. עַיֵּן בְּסָ"ז (סק"א), דְּמִשְׁמַע דַּאֲפִלּוּ אִם הַנָּקֵב הוּא נָקֵב קָטָן שֶׁאֵינוֹ עָשׂוּי לְהַכְנִיס וּלְהוֹצִיא, גַּם כֵּן אָסוּר עַל כָּל פָּנִים מִדְּרַבָּנָן אֲפִלּוּ בְּחָבִית כָּזוֹ שֶׁהִיא רְעוּעָה. וְאִם הוּא נָקֵב גָּדוֹל שֶׁעָשׂוּי לְהַכְנִיס וּלְהוֹצִיא, יֵשׁ בּוֹ אִסּוּר תּוֹרָה, (ס) וְכֵן מִשְׁמַע בְּבֵאוּר הַגְּרַ"א: (ז) אָסוּר לְשָׁבְרָהּ וְכוּ'. מִטַּעַם סְתִירָה. וְאַף דִּבְעִלְמָא קָיְמָא לַן דְּסוֹתֵר אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא כְּשֶׁהוּא עַל מְנָת לִבְנוֹת, דְּאִי לָאו הָכִי מְקַלְקֵל הוּא, מִדְּרַבָּנָן מֵיהוּ אָסוּר. וּבְבֵאוּר הַגְּרַ"א הִסְכִּים לְהַפּוֹסְקִים דִּסְבִירָא לְהוּ [א]דְּאֵין סְתִירָה בִּכְלִים, אֲפִלּוּ כְּשֶׁעוֹשֶׂה שְׁבִירָה בִּכְלִי שְׁלֵמָה, אִם לֹא כְּשֶׁעוֹשֶׂה אוֹתָהּ כְּלִי עַל יְדֵי הַשְׁבִירָה, דְּאָז חַיָּב עַל כָּל פָּנִים לְכֵלֵי עַלְמָא מִשּׁוּם מַכָּה בְּפַטִּישׁ: (ח) שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה כְּלִי. (ו) רְצוֹנוֹ לוֹמַר, שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה נָקֵב לְפָתַח אֶלָּא שׁוֹבְרָהּ. וְאַחַר כָּךְ כָּתַב רְבוּתָא טְפֵי, דַּאֲפִלּוּ נָקֵב בְּעִלְמָא, רְצוֹנוֹ לוֹמַר נָקֵב שֶׁאֵינוֹ יָפֶה

שַׁעַר הַצִּיּוּן

כָּל דָּבָר שֶׁהָיָה מִתְּחִלָּה מֻתָּר לְטַלְטֵל וְהוּא גָּזוּר בְּמַעֲלָתוֹ שֶׁיִּהְיֶה אָסוּר לְטַלְטֵל:

ח (מ) עַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה כתוב): ט (מ) עַיֵּן בְּהָרַב הַמַּגִּיד, (פ"י הי"ג) שֶׁמְּקוֹרוֹ מֵהָא דְּמַלְבְּנוֹת הַמִּשָּׁה שַׁבָּת מ"ז (ע"א), וְכֵן עַיֵּן הַגְּרַ"א, וְשָׁם כְּלִי הוּא: (מ) שָׁם בַּגְּמָרָא ק"ב (ע"ב) עַיֵּל שׁוּפְתָּא בְּקוֹנְיָנָא דְּמָרָא וְכוּ' עַיֵּן שָׁם: י (מא) מַגֵּן אַבְרָהָם (סק"ח) וּב"ח (ס"ו) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (מב) נִלְמַד מִסִּימָן שע"ב סָעִיף ט"ז: (מג) פְּרֵי מְגַדִּים (א"א ס"ק יז):

(*) נראה שהציונים שבאותיות ג' וד' התחלפו.

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א) ובשו"ע הרב (ס"א) כתב: אבל אם היא שלימה אסור לשברה אפילו בענין שאינו מתקן לה פתח נאה, מפני שסתירת בנין גמור אסורה אף בכלים, ועוד גזירה שמא יתכוין לנקבה נקב יפה שיהא לה לפתח נאה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah